

Wpływ obsady i wzbogacenia kojców na jakość wieprzowiny - wyniki projektu *mEATquality*

dr hab. Ewa Sell-Kubiak², mgr inż. Dagmara Łodyga^{1,2}, dr hab. Anita Zaworska-Zakrzewska¹; dr hab. Małgorzata Kasprówicz-Potocka¹, prof. UPP, dr hab. Agnieszka Ludwiczak³, dr Joanna Baryza³, dr Mathilde Coutant⁴, dr Mona Vestbjerg Larsen⁴, dr Tine Rousing⁴, Prof. dr Lene Juul Pedersen⁴

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu: ¹Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, ²Katedra Żywienia Zwierząt, ³Katedra Hodowli Zwierząt i Oceny Surowców

Aarhus University Department of Animal and Veterinary Sciences, Dania⁴

Wstęp

Zrównoważona produkcja zwierzęca oraz warunki dobrostanowe ich utrzymania stają się coraz ważniejsze dla świadomych konsumentów, którzy chętniej nabywają produkty pochodzące od zwierząt z systemów ekologicznych czy ekstensywnych. W związku z tym na rynku coraz łatwiej dostępne są produkty certyfikowane z gospodarstw wprowadzających praktyki związane z tymi systemami produkcyjnymi. Certyfikaty umożliwiają rolnikom sprzedaż ich produktów po wyższej cenie, co wpływa na wzrost opłacalności. Jednak niewiele wiadomo o jakości produktów, w tym mięsa, pochodzących z hodowli o wyższym dobrostanie. Czy jest ono faktycznie lepsze od mięsa pochodzącego od zwierząt z tradycyjnej hodowli? A także, na które z praktyk dobrostanowych najlepiej reagują same zwierzęta?

Na powyższe pytania stara się odpowiedzieć międzynarodowy zespół badawczy tworzący konsorcjum realizujące projekt „mEATquality”. Projekt rozpoczął się w październiku 2021 roku i obejmuje współpracę 17 jednostek badawczych i przemysłowych z 7 krajów europejskich. Głównym celem „mEATquality” jest zbadanie wpływu wybranych praktyk ekstensyfikacji hodowli świń (i broilerów) stosowanych w Europie m.in. przez zmniejszanie obsady lub wzbogacenie kójcy w materiały eksploracyjne oraz ich wpływ na przydatność technologiczną czy też wartość kulinarną i spożywczą mięsa.

Niniejsza praca przedstawia wstępne wyniki pochodzące z doświadczeń zrealizowanych przez Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu oraz Aarhus University z Danii w 2023 roku.

Materiały i metody

W Polsce zrealizowano dwa doświadczenia na gospodarstwach zlokalizowanych w województwie wielkopolskim dotyczące obsady (Tabela 1), natomiast w Danii przeprowadzono dwa doświadczenia z obsadą (Tabela 1), jak również dwa ze wzbogaceniem kójcy w materiały eksploracyjne nie wpływające na dietę (kłoda drewna, lina, papierowe torby) w warunkach kontrolowanych gospodarstwa doświadczalnego.

Tabela 1. Układ doświadczeń oraz m²/zwierzę w Danii i Polsce.

Grupa doświadczalna (m ²)	Kraj	
	Dania	Polska
Kontrola	0.73	1.0
Grupa doświadczalna 1	1.46	1.5
Grupa doświadczalna 2	2.19	2.0

Analizy laboratoryjne mięśnia najdłuższego pobranego od osobników z polskich doświadczeń obejmowały: pH, barwę, teksturę, zawartość tłuszczu oraz wyciek i zostały zebrane dla 7 samic i 7 samców z każdej z grup badawczej i kontrolnej (łącznie 84 sztuki). Dla osobników z duńskich doświadczeń dostępne były obserwacje behawioralne, uszkodzenia ciała oraz przyrostyienne łącznie dla 830 zwierząt.

Wyniki

Polska – W analizach mięśnia najdłuższego wskazano jedynie na różnice w zawartości tłuszczu międzymięśniowego. Grupa kontrolna miała go istotnie mniej (2.1%) niż grupy doświadczalne (2.8%). Jest to prawdopodobnie związane z różnicami w przyrostach dziennych pomiędzy poszczególnymi grupami (patrz streszczenie A. Zaworska-Zakrzewska). Pozostałe parametry nie wskazały na żadne różnice pomiędzy badanymi grupami zarówno w parametrach jakości mięsa jak i ich wartości kulinarnych.

Dania – Świnie z kojcy o zmniejszonej obsadzie przyrastały szybciej (1.4 kg/d) od tych z grupy kontrolnej (1.3 kg/d) i grupy z wzbogaceniem kojcy (1.32 kg/d). Było to szczególnie widoczne w ostatniej fazie tuczu.

Świnie z doświadczenia ze wzbogaceniem kojcy wykazywały zachowania obronne (bądź też zaborcze) w stosunku do materiałów takich jak kłoda drewna czy lina, gdyż były one dostępne jedynie w liczbie trzech sztuk na kojec. Powodowało to wzmożone zachowania agresywne zwierząt posiadających dany materiał lub frustracje osobników bez dostępu do niego, co skutkowało większą liczbą uszkodzeń ciała w porównaniu z grupą kontrolną.

Wnioski

Zmniejszona obsada ma znikomy wpływ na parametry jakości mięsa wieprzowego.

Wskazane jest, aby materiał eksploracyjny pozwalał na dzielenie się nim przez zwierzęta i możliwe długotrwałe korzystanie z niego. Jednakże najbardziej wskazana jest głęboka ściółka pozwalająca na rycie.

Praca powstała w ramach międzynarodowego projektu „Horyzont 2020” o akronimie „mEATquality”, który jest finansowany z funduszu Unii Europejskiej – umowa grantowa nr 101000344.